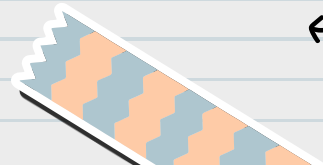
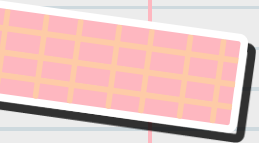

ԹԵՄԱ՝ Գնահատումը դպրոցում

Ուսուցիչ՝ Թամարա Միրզոյան

Ուսումնական հաստատություն՝ Որոտանի

միջն. դպրոց

Ներածություն

Ուսուցչի գնահատման գործունեությունը չպետք է դասի առանձին մաս լինի, այն պետք է ներթափանցի նրա ամբողջ աշխատանքի մեջ: Միևնույն ժամանակ, կարևոր է հիշել, որ պետք է գնահատել ոչ միայն կրթական աշխատանքի արդյունքը, այլ հատկապես աշխատասիրությունը, դժվարությունները հաղթահարելու, անկախություն դրսևորելու ցանկությունը: Հենց այդ պատճառով ուսուցչի առջև ծառայած խնդիրներից մեկն այն է, թե ինչպես կազմակերպել սովորողների կրթական նվաճումների գնահատումը, որպեսզի այն չսահմանափակվի միայն գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների գնահատմամբ, այլ ընդգրկի ամբողջ կրթական գործունեության ընթացքը և դրա արդյունքները:

Դպրոցում սովորելու ընթացքում երեխան գնահատվում է մինչև 2000 անգամ: Այն գնահատվում է ուսուցիչների կողմից և գնահատվում բանավոր պատասխանների և գրավոր աշխատանքի համար: Այնուհետև եռամսյակի վերջում (կիսամյակ, տարի) տրվում են գնահատականներ: Հաջորդը գալիս են քննությունները, որոնցում գնահատվում են նաև շրջանավարտները:

Հետազոտության նպատակ և խնդիրներ

Այս աշխատանքը նպատակն է կատարելագործել սովորողի գիտելիքների, կարողությունների ու հմտությունների մակարդակը, անձնային աճը, ուսումնական գործընթացը և վերահսկել ուսման որակը՝ խթանելով սովորողի ներուժի առավելագույն զարգացումը: Գնահատման միջոցով խթանել քննադատական և ստեղծագործական մտածողության զարգացումը:

Սահմանվել են հետևյալ խնդիրները.

- Մշակել գնահատումը իրականացնելու կանոններ,
- Բացահայտել գնահատման համակարգի դերը սովորողի կյանքում:
- Մշակերտների, ծնողների և ուսուցիչների հարցումներ անցկացնել գնահատման համակարգի վերաբերյալ,

Գնահատումը դպրոցում

◦

Հաճախ հոգեբանական և հատկապես մանկավարժական գրականության մեջ նույնացվում են «գնահատում» և «նիշ» հասկացությունները: Այնուամենայնիվ, այս հասկացությունների միջև տարբերությունը չափազանց կարևոր է ուսուցիչների գնահատման գործունեության հոգեբանական, մանկավարժական, դիդակտիկ և կրթական ասպեկտների ավելի խորը ընկալման համար: Գնահատումը գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների համեմատության գործընթացն է այն չափորոշիչների հետ, որոնք ներկայացված են ուսումնական ծրագրում: Գնահատումը հսկայական ազդեցություն ունի աշակերտների գործունեության և վարքի, անհատականության ձևավորման վրա, կատարելով տարբեր գործառույթներ՝ խթանող, վերահսկիչ, ախտորոշիչ, ուսուցում (տեղեկատվական և կողմնորոշում), կարգավորող (կառավարչական), կրթական, սոցիալ-մանկավարժական: Գնահատումը ներառում է գնահատվող անձի մոտ որոշակի գույքի զարգացման աստիճանի որակավորում, ինչպես նաև նրա գործողությունների կամ կատարողականի արդյունքների քանակական և որակական գնահատում:

◦

◦

◦

◦

Գնահատականը գնահատման քանակական միջոց է՝ արտահայտված միավորներով:

Գնահատման և գնահատականի նույնականացումը հոգեբանական տեսանկյունից հավասարազոր կլինի խնդրի լուծման գործընթացն իր արդյունքի հետ

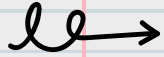
- նույնականացնելուն: Գնահատման հիման վրա գնահատականը կարող է հայտնվել որպես դրա ֆորմալ-տրամաբանական արդյունք: Բայց, ի լրումն, գնահատականը մանկավարժական խթան է, որը միավորում է խրախուսման և պատժի

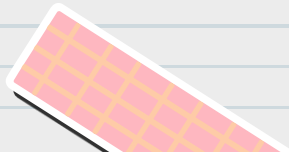
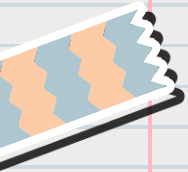
հատկությունները. լավ գնահատականը խրախուսանք է, իսկ վատ գնահատականը պատիժ է: Համաձայն «Սովորողների ընթացիկ գնահատման մեթոդաբանության»՝ ընթացիկ գնահատումը բաղկացած է երկու՝ իրար փոխլրացնող ձևերից՝

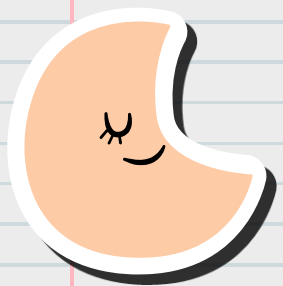
1. ուսուցանող (ձևավորող) որակական գնահատում,
2. միավորային (ամփոփիչ) գնահատում:

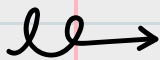

Մեր երկրի գրեթե բոլոր դպրոցներն որդեգրել են 10 բալանոց գնահատման համակարգը: Բայց կան ուրիշներ, օրինակ՝ 0-12 միավոր: Դրանք առավել հաճախ օգտագործվում են արտասահմանում: Պետք է ասեմ, որ ժամանակակից կենցաղային դպրոցում գործում են նաև գնահատականների 4 և 3 միավորանոց համակարգեր, քանի որ հաճախ մեկ և երկու միավորներ չեն տրվում:

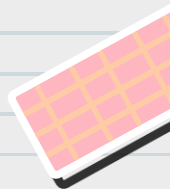
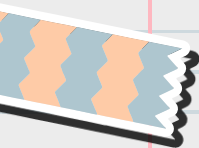

Գնահատումն ունի իր գործառույթները.

- 1) գնահատման օգնությամբ ուսուցիչը իր կարծիքն է հայտնում աշակերտի գիտելիքների մասին.
- 2) գնահատումը աշակերտին տեղեկացնում է իր հաջողությունների և անհաջողությունների մասին.
- 3) գնահատականներն ուղղորդում են աշակերտին իր գիտելիքների մակարդակի վերաբերյալ:

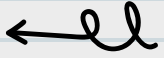
Գնահատելու մի քանի եղանակ կա.

1) նորմատիվ, երբ ուսանողի գիտելիքները գնահատվում են՝ ելնելով կրթության չափորոշիչի և ծրագրային պահանջներից.

2) անձնական, որտեղ աշակերտի արձագանքը համեմատվում է անցյալում նրա գործողությունների և պատասխանների հետ.

3) համեմատական, երբ ուսուցիչը համեմատում է մի աշակերտի գործողությունները մյուսի գործողությունների հետ.

Ժամանակակից դիդակտիկան առաջ է քաշում գնահատման այնպիսի պահանջներ, որոնցում լավագույնն է օգտագործել անձնական գնահատման մեթոդը, քանի որ այն թույլ է տալիս հետևել յուրաքանչյուր աշակերտի անհատական արդյունքներին:

o

Գնահատելիս ուսուցիչը պետք է հետևի հետևյալ կանոններին.

➤ Գիտելիքների վերահսկումը պետք է ներառի աշակերտների գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների բոլոր կարևոր տարրերը:

➤ Գնահատելիս ուսուցիչը պետք է էլնի գնահատման անհատական և նորմատիվ մեթոդից:

➤ Գնահատելիս ուսուցիչը պետք է բացատրի, թե ինչու է այդպես գնահատում աշակերտի գիտելիքները:

➤ Գնահատելիս ուսուցիչը պետք է կիրառի հսկողության տարբեր մեթոդներ:

➤ Անհրաժեշտ է աշակերտներին հնարավորություն տալ մի քանի անգամ ուղղել գնահատականը:

➤ Բացի ուսուցչի վերահսկողությունից, գնահատելիս պետք է լինի աշակերտի ինքնատիրապետում և ինքնագնահատում:

o

o

o

Ժամանակակից գնահատման համակարգն ունի իր բացասական հատկանիշները.

1. Շատ աշակերտների համար գնահատումը դառնում է նրանց ուսումնական գործունեության վերջնական նպատակը, որն ի վերջո քողարկում է ուսման իրական շարժառիթները և ճանաչողական գործունեությանը: Ուստի աշակերտները սովորում են միայն լավ գնահատական ստանալու համար, այլ ոչ թե նոր գիտելիքներ ձեռք բերելու համար:

2. Դասին սովորողների միայն մի մասն է ենթարկվում գիտելիքի հսկողության և գնահատման, ուստի ուսուցչի համար կարող է դժվար լինել պարզել, թե իրականում ինչպես են սովորողները սովորել իրենց սովորած նյութը:

3. Դպրոցում ուսուցչի գնահատումը դառնում է գլխավորը, իսկ ինքնաստիրապետմանն ու ինքնագնահատականին ավելի քիչ ուշադրություն է դարձվում կամ ընդհանրապես չի արվում:

Գնահատման պահանջներ տարրական դպրոցում

•

Տարրական դպրոցում գնահատման համակարգը համարվում է ամենակարևոր, բայց միևնույն ժամանակ ամենախնդրահարույց ոլորտներից մեկը: Նախ և առաջ անհրաժեշտ է հաշվի առնել տարրական դպրոցական տարիքի երեխայի հոգեբանական

առանձնահատկությունները. գիտելիքների ստուգումը պետք է որոշվի նախկինում

ուսումնասիրված նյութի բնույթով և ծավալով և աշակերտների ընդհանուր զարգացման մակարդակով: Ուսուցիչը պետք է հիշի, որ գնահատման գործունեության հիմնական

պահանջներից մեկը աշակերտների արդյունքները գնահատելու, դրանք տեղեկատուների հետ համեմատելու, սխալներ տեսնելու և տարբեր տեսակի աշխատանքների

պահանջներն իմանալու հմտությունների ձևավորումն է: Ուսուցչի գործը դասարանում

հասարակական որոշակի կարծիք ստեղծելն է՝ ճիշտ է գնահատվում այս աշխատանքը,

ինչպիսի՞ն է աշխատանքի ընդհանուր տպավորությունը, ի՞նչ է պետք անել սխալները

•

շտկելու համար: Այս և այլ հարցեր դասարանում կոլեկտիվ քննարկման հիմք են դառնում

և նպաստում դպրոցականների գնահատման գործունեության զարգացմանը: •

Օրինակ բերենք. Ուսուցիչը տեսքատային խնդիր է տալիս 3-րդ դասարանում,

- նախքան այն ստուգելու առաջարկներ փոխանցելը: Աշակերտն իր աշխատանքում գտնում է սխալներ և ուղղում դրանք: Հրահանգներին համապատասխան՝ ուսուցիչը միավորով նվազեցնում է գնահատականը: Եկեք վերլուծենք այս իրավիճակը:

Աշակերտն ինքը գտել է սխալները, ինչը նշանակում է, որ նա տիրապետում է ինքնատիրապետման հմտությանը: Բնականաբար, այս դեպքում ոչ թե պատիժ է պահանջվում, այլ խրախուսում: Բայց կա մի ուսուցիչ, ով կասի. «Աշակերտը պետք է անմիջապես գրի առանց սխալների»: Այնուամենայնիվ, հմտությունը հմտության մեջ փոխանցելու գործընթացը (մասնավորապես, դա այն է, ինչ ուսուցիչը պահանջում է) բավականին դժվար և անհավասար է, ուստի այն, որ աշակերտը չի կարող անմիջապես կիրառել տեսքատային խնդիրները լուծելու մեթոդները ավելի շուտ նրա դժբախտությունն է, ոչ թե նրա մեղքը: Նման իրավիճակում առաջացող հակասությունը բացասաբար է անդրադառնում ողջ ուսումնական գործընթացի վրա, քանի որ անհարմարություն է մտցնում աշակերտի և ուսուցչի, դասընկերների, երեխաների և ծնողների հարաբերություններում:

Եզրակացություն և առաջարկություններ

Այսպիսով՝ գնահատումը հնարավորություն է տալիս

Սովորողներին՝

- կիրառելով ուսումնառության տարբեր ձևեր և մտածողության որակներ՝ դրսևորել գիտելիքների, հասկացությունների ընկալում և դրանք համապատասխան իրադրության մեջ կիրառելու կարողություն.
- նախապես տեղեկանալ և հասկանալ այն չափանիշները, որոնց հիման վրա պետք է գնահատվեն իրենց աշխատանքի արդյունքները, վերլուծել իրենց և ուրիշների ուսումնառությունը և բացահայտել՝ այդ գործընթացում ինչը բարելավման կարիք ունի.
- սովորածը հաղորդել կամ սովորեցնել ուրիշներին:

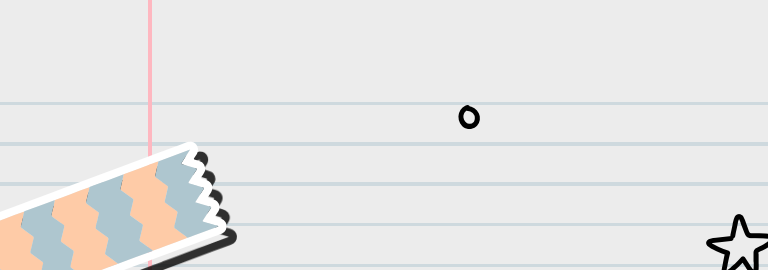

“This is a quote, words full of wisdom that someone important said and can make the reader get inspired.”

— *Someone Famous*

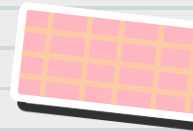
Օգտագործված գրականության ցանկ

1/ Б. Т. Ивановна «Школьный мир: история оценки»

2016 г.

2/ С. Т. Павловна «Контроль и оценка результатов
обучения в начальной школе» 2019

3/ Է. Այվազյան «Մաթեմատիկայի դասավանդման
մեթոդիկա» 2016

o

Ուսուցիչներին՝

- տեղեկատվություն ստանալ ուսուցման յուրաքանչյուր փուլի մասին՝ հաշվի առնելով սովորողների պահանջները և ուսուցիչների ուսումնասիրությունները.
- մշակել և զարգացնել ուսուցման արդյունավետ մոտեցումներ՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր սովորողի անհատական առանձնահատկությունները, մտավոր կարողություններն ու մշակութային տարբեր արժեքները.
- համագործակցաբար վերլուծել և բարելավել սովորողների առաջընթացը:

Ծնողներին՝

- Ծանոթանալ և արձագանքել երեխայի(ների) ուսումնական առաջընթացը և զարգացումն արձանագրող փաստերին և տեղեկատվությանը:

o

o

o

o

Այս թեմայի շուրջ ես հարցում եմ անցկացրել ուսանողների, ծնողների և ուսուցիչների միջև՝ գնահատման ներկայիս համակարգի նկատմամբ վերաբերմունքը բացահայտելու նպատակով: Եվ ստացվում են հետևյալ արդյունքները.

Հարցմանը մասնակցել են 8-11-րդ դասարանների սովորողներ՝ 30 հոգի:

Գոհ եք գիտելիքների գնահատման տաս միավորանոց համակարգից: Այո- 89%, Ոչ- 11%

Արդյո՞ք տարրական դպրոցում գնահատման համակարգի տարբերության կարիք կա: Այո՝ -30%, Ոչ-20%, Դժվարանում է պատասխանել-50%

Հարցմանը մասնակցել է 25 ծնող:

Գոհ եք գիտելիքների գնահատման տաս միավորանոց համակարգից: Այո- 70%, Ոչ- 30%

Արդյո՞ք տարրական դպրոցում գնահատման համակարգի տարբերության կարիք կա:

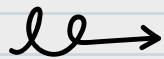
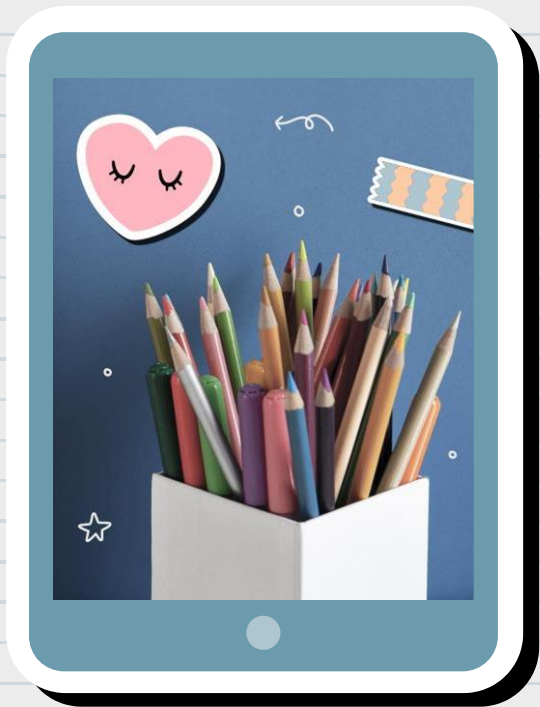
Այո՝ -40%, Ոչ-35%, Դժվարանում է պատասխանել-25%

Հարցմանը մասնակցել է 15 ուսուցիչ:

Գոհ եք գիտելիքների գնահատման տաս միավորանոց համակարգից: Այո- 80%, Ոչ- 20%

Արդյո՞ք տարրական դպրոցում գնահատման համակարգի տարբերության կարիք կա.,

Այո՝ -60%, Ոչ-35%, Դժվարանում է պատասխանել-5%

Շնորհակալություն

